

— (Art. nad.) — W № 46 Gazety Polskiej z d. 15 (27) lutego r. b., uczyniono wzmiankę o nowym odkryciu pokładu węgla brunatnego we wsi Ruminie pod Koniną. Obecnie dokonane rozpoznanie za pomocą poszukiwań świdrowych przekonywa o grubości i rozciągłości rzeźbionego pokładu, który w zagłębieniu przecięciowo 20 stóp, przy upadzie mało znacznym grubo od 6 do 8 stóp rozciąga się na przestrzeni około 2500 sażeni. Daje zarazem możność określenia miejscowości i pod względem geognostycznym. Należąc do utworów 3-cio rzędowych, formacji mioceniczej, ma ona za główne części składające tę formację, które przy dokonywanych robotach świdrowych okazały się w następującym porządku: kwartz (Quarz) margel (Mergel), glina plastyczna (plastischer Thon) i węgle brunatne. Odmiany zaś towarzyszące są: wapień marglowy (Kalkmergel), wapień krzemienisty (Kieselkalk), naciek krzemienisty (Kieselstein), glina garncarska, tutek lgnący i piaskowiec zbity, drobno ziarnisty.

Do rozpoznania geognostycznego okolicy Konina nad rzeką Wartą, zwłaszcza po lewej stronie z biegiem takowej, posłużyło nabyte doświadczenie z dokonywanych w obecnych czasach robot świdrowych poszukiwalnych, a mianowicie: w Brzeźnie, Ruminie i Paprotni, w Piorunowie zaś, z poszukiwań przed laty kilku prowadzonych. O rezultacie z tych poszukiwań zwłaszcza w Brzeźnie i Piorunowie poprzednio wzmiankowano.

Gdy jednak formacja utworu 3-cio rzędowego rozciąga się daleko po obu stronach rzeki Warty, przeto przypuszczać należy, że pokrywa skarby z których odszukania i korzystania ledwie mały ślad widzimy, a w razie odkrycia, dla braku kapitału nakładnego, leniwo lub wcale nie są eksploatawane.

Do odmian towarzyszących w utworze 3-cio rzędowym należy wapień krzemienisty którego z natury ułożenia gniazdowe, często w małej obfitości, a rzadko w bogatym jest uposażeniu. Wapień taki ma wieś Paprotnia, przed kilkunastu laty wydobywany i palony, znaczny w okolicy znajdował odbył, jednak dla braku nakładu i ze zmianą właścicieli, wydobywania i wypalanie takowe ustało. Obecnie p. J. Choraży inżynier, zadzierżawiając kamieniołom na dłuższe lata, powziął myśl rozpoczęcia fabrykacji wapna i w tym

* Mólasse zwany od francuzów, wydobyty na powierzchni jest miękki, po długim przebyciu na powietrzu, twardnieje. (Zdaniem naszym ardoit. Przyp. Red.)

pachem kuchni. Na polowaniu odznaczał się niezmordowaną pilnością i wyborynym węchem, ale gdy czasami dogał postrzelonego zająca, to z prawdziwą przyjemnością zjadał go do ostatniej kostki gdzie bądź w orzeźwiający chłódzie pod zielonym krzakiem, w przyzwyczajonej odległości od Jermołaja, kłnącego we wszystkich znanych i nie znanych narzeczcach. Jermołaj był poddany jedynemu z mych sąsiadów, szlachcica starej daty. Szlachcic starej daty nie lubi „bekasów” i żywi się domowym ptastwem. A jedynie w nadzwyczajnych wypadkach, jako to: urodzin, imienin i wyborów, kucharze starej szlachty przystępują do przyrządzenia wędów z dzikiego ptastwa, i wpadłszy w hazard, właściwy ruskiemu człowiekowi, wtedy gdy nie wie sam co robi, wymyśla do nich tak dziwne przyprawy, że goście po większej części z ciekawością i uwagą przypatrują się podanym potrawom, lecz kosztować ich pod żadnym względem nie decydują się. Jermołaj miał sobie poruczone dostarczać do pańskiej kuchni raz na miesiąc, dwie pary cielęzi i kuropatw, a zresztą, wolno mu było żyć, czem chce i jak chce. Wyparto się go jako człowieka do niczego — „ladaco” jak mówią w orłowskiem. Prochu i śrótu, ma się rozumieć, nie dawano mu trzymając się wiernie tych zasad, na mocy których żywił swego psa. Jermołaj był człowiekiem szczególniejszego rodzaju; o nie się nie troszczył, swobodny jak ptak, dość gadatliwy, roztargniony i niezgrabny na pozór; dużo lubił pić, nie usiadł na miejscu idąc drepnąć i kotłował się z boku na bok, a drepając i kotłując się, robił 60 wiorst na dobę. Podlegał najróżnorodniejszym przygodom; nocował na błotach, drzewach, na dachach, pod mostami, przebywał nieraz w zamknięciu na strychach, w piwnicach i szafach, tracił strzelbę, psa, najniebezpieczniejsze części odzienia, bywał bity mocno i długo, i mino to po jakimś czasie, wracał do domu, ubrany, z strzelbą i psem. Nie można było nazwać go wesołym, chociaż prawie zawsze był w dobrem usposobieniu; jednym słowem był on

celu, dla zbadania obfitości pokładu, przedsięwziął obsledzenia takowego przez roboty świdrowe, które wykazały, że grubość wapna dochodzi 20 stóp przy zagłębieniu 7-iu do 9-ciu stóp na przestrzeni kilkunastu mórg przy dość regularnym rozłożeniu gniazd. Wróćce przeto przystąpi do urządzenia odkrywki i postawienia pieca nowego systemu.

Przedsiębiorstwo to, nie wymagając zbyt wielkiego nakładu, zapewnia eksploatatorowi korzyść, a okolicy możność zaopatrywania się w materiał nierównie taniej i łatwiej przychodzić mogący, jak dotąd sprowadzany z zagranicy, lub odległych miejsc Królestwa. Obecnie w tej okolicy cena korce wapna dochodzi do rs. 1 kop. 50.

Do bogactw w utworze 3-cio rzędowym mieszczących się przybywa nam odkryte w okolicy Dąbia we wsi Sobótka, źródło ropy ziemnej (nafty) odkrycie to nastąpiło przypadkiem. Właściciel włościanin kopiąc w owym gruncie rów dla odpływu wody, przy głębokości 5 stóp wykopał rowu, z wydzielającą się wodą, poczęt zapach nafty; zacerpnąwszy więc takowej, pobiegł do karczmy dla pochwalenia się, traf zrzucił że był tam obecnym kupiec M. z Koła, po wysłuchaniu relacji, a następnie przekonaniu się, przystąpił do traktowania z właścicielem gruntu o wieczystą dzierżawę takowego, interes ten uskutecznił i nie zadługo weźmie się do urządzenia pompowania i dystalacji. Odkrycie to daje nadzieję tańszej nafty.

Gdyby przy wszelkich odkryciach towarzyszyło prócz chęci zysku, dobro ogółu i gotowy kapitał, okolica Konina mogłaby się niezadługo uwolnić od konieczności sprowadzania węgla i wapna z Pruss, co dając rozwój przemysłowy i zatrudnienie licznemu robotnikowi może wpłynąć i ustalić dobrobyt.

Również wypada powtórzyć tu myśl i dążenie objawione w korespondencji w № 129 Gazety Polskiej z dnia 14 czerwca r. b. że w pomoc/rozwojowi bogactwa tej okolicy, pożądane jest przeprowadzenie linii kolei żelaznej, z którą przybyłoby ożywienie dla wielu odkryć i nowych przedsięwzięć. W. Morawski.

Różne wiadomości.
— W Chicago rozpoczął na nowo po pożarze

dziwakiem. Jermołaj lubił pogawędzić z dobrym człowiekiem, osobiście przy czarce, lecz nie długo; wstanie bywało i pójdzie. — „Gdzie ty czaracie idziesz? noc na dworze?” „A do Czaplina?” „Na co się wlec o dziesięć wiorst do Czaplina?” „Zanocować — u chłopka Sofrona.” „Nocuj tu! — Nie, nie mogę.” I pójdzie ze swym Waletką w ciemną noc, przez zarośla i parowy; a chłopek Sofron, nawet na podwórze go nie wpuści a jeszcze do tego, karku nabije; ale za to nikt nie zrównał Jermołajowi w sztuce łowienia ryb, wiosną na otwartej wodzie dobywania ręką raków, wyszukiwaniu prawie węchem z wierzyny, — w łowieniu słowików z „zaczarowaną piszczałką” z „kukułkowym przelotem” (1). Jednego tylko nie umiał: układać psów; niestawało mu cierpliwości. Miał on i żonę. Odwiedzał ją raz na tydzień. Mieszkała w nędznej nawpół rozwalonej chatce, biedując jak mogła, nigdy nie wiedziała naprzód, czy będzie syta nazajutrz i w ogóle cierpiała nędzę. Jermołaj, ten niefrasobliwy i powabny człowiek obchofził się z nią okrutnie i po grubiańsku, przybierając na się w domu groźną i surową postać, i biedna jego żona, nie wiedziała czem mu dogodzić, drżała na jego spojrzenie, za ostatni grosz kupowała mu wódkę, i troskliwie okrywała swym kożuchem, gdy on, majestatycznie rozwalając się na piecu, zasypał snem bohatera. Mnie samemu nie raz zdarzało się zauważać w nim mimowolne objawy surowej dzikości: nie podobał mi się wyraz jego twarzy, gdy dobijał postrzelonego ptaka. Jermołaj nigdy dłużej nad jeden dzień nie bawił w domu; u obcych zaś zmieniał się na „Jermołkę”, jak go nazywali na sto wiorst w okółu i jak sam siebie czasami nazywał. Ostatni z dworskiej czeladzi czuł się wyższym od tego włośczi, i dla tego też może obchodzili się z nim po przyjacielsku; chłopci zaś początkowo pedzali go i łapali, jak zająca w polu, ale później puszczały z Bogiem,

(*) Łowcom słowików wszystkie te nazwy są znane, niemi oznaczają się najlepiej „intonacji” słowiczego śpiewu. (Przyp. T.)

wychodzić dziennik prawny pod napisem: „Chicago Legal News,” które go drukarnia i redakcja splotnęły ze szczeniem przed trzema miesiącami. Gazeta jest tem osobiłwsza, że nie ma redaktora, redaguje go bowiem redaktorka, pani Myra Brandwell. Według opinii specjalistów pismo to zasługuje na ogólne uznanie; cieszy się też niezwykle powodzeniem, większem podobno niż nasz „Przebieg Sądowy.” (Wien.)

— W Paryżu w sprawie o separację małżeńską, adwokat przemawiający za jedną ze stron zaczął obronę w sposób następujący: „Panowie, od lat 20 znam p. Z. i jestem jego przyjacielem, a będąc przez lat 20 przyjacielem męża, jest się także choć trochę mężem jego żony.” Śmiech publiczności, a nawet i sędziów, ostrzegł adwokata o pomocy jaką popełnił. (K. L.)

— Londyn 8 kwietnia. Telegram Timesa donosi: Antyochia (Antakja), trzęsieniem ziemi na pół zniszczona, 1500 zabitych. (G. W.)

— Myśl tunelu podmorskiego mającego połączyć Francję z Anglią, zbliżyła się ku wykonaniu o tyle, jak donosi „Journal de Havre,” że do zbadania jej ostatecznego złożyła się kompanja pod przewodnictwem lorda Grouvener. (G. P.)

— Z powodu koncertu odbytego w Lublinie na dochód niezamożnych uczniów i uczennic 20 marca r. b. w sali gimnazjalnej, oprócz cen za miejsce, wpłynęło, jak pisze „Kur. Lub.” wiele nadatków i ze sprzedaży ańszów. Otrzymano też sumę z górą rs. 600 brutto wynoszącą. (G. P.)

— „Nowoje Wremja” podaje wiadomość o nowej próbie, dokonanej w Petersburgu, z oświetleniem gazowym pod nazwą „Syrjus.” Próba, jak i pierwszą razą dała jak najlepszy świadectwo o nowym sposobie oświetlania. Cztery latarnie „Syrjusa” dawały o więcej światła, od dwadziestu zwyczajnych latarni gazowych. Światło „Syrjusa” jest białe, jasno świecące, podobne bardzo do światła „Drummunda.” Próba dokonana została w obec tłumnie zebranej publiczności na placu pałacowym. Powiadają, że „Syrjus” nie tylko jest tańszy od zwykłego oświetlania gazem, lecz, że to jest najtańsze oświetlenie ze wszystkich dotąd znanych. Wyrabia się z odpadków naftowych jest sekretem wynalazcy. (K. W.)

— Międzynarodowy kongres statystyczny, mający się w roku bieżącym odbywać w Petersburgu, według „Mosk. Wiad.” będzie roztrząsał między innymi kwestję urządzenia prawidłowej statystyki i kontroli nad niebezpiecznymi klasami

i raz późniejszy w nim cudaka, już go więcej nie niepokoili, owszem dawali mu chleb i wchodzili z nim w rozmowę. Jego to przybrałem sobie na strzelca i poszedłem z nim na tjaę do dużego brzoźowego gaju, na brzegu Irty położonego. Wiele rzek ruskich, na podobieństwo Wolgi ma jeden brzeg górzysty, drugi niski, Irta także. Mała to rzeczka płynie bardzo wybrednie, wije się węzłem, ni na pół wiorsty nie płynie prosto, i w niejednym miejscu, z wierzchołka spadzistego wzgórzka, widać ją na dziesięć wiorst z jej groblami, strumieniami, młynami, ogrodami otoczonymi szczerdzeniem i gestem sadami. Ryb w Irty przepaść, a mianowicie głowaczy; (wieśniacy dobywają ich w upały z pod brzegów rękoma). Małe bekasy piaseczniki ze świtem przelatują tuż nad kamienistymi brzegami zasianymi ozywczem i czystymi zdrojami; dzikie kaczki wypływają na środek stawów i ostrożnie oglądają się; czaple wystają w cieniu, w odnogach, pod urwiskami. Staliśmy na tjadze, ubiliśmy dwie pary stówek, i chcąc przed zachodem słońca znów próbować szczęścia (na tjaę można chodzić także z rana), zdecydowaliśmy się nocować w pobliskim młynie. Wyszliśmy z gaju i spuściliśmy się z pagórką. Rzeka toczyła ciemne bałwany; powietrze zgrztało, obciążone nocną wilgocią. Zastakaliśmy we wrota, psy zaszczeptały na podwórzu. „Kto tam?” ozwał się ochrzypły i zaspany głos. „Myśliwecy; przyjm nas na noc.” „Nie — odpowiesz nam — „Zapłacimy.” „Pójdę powiem gospodarzowi...” „Cyt, przekleć! — djabli was nie wzmą!” „Usłyszeliśmy, jak parobek wszedł do izby; za chwilę powrócił do wrót mówiąc: „gospodarz nie kazał wpuszczać.” „Dla czego nie kazał?” „Boi się; wy myśliwecy; czego Boże broń, młyna zapalicie; macie tam jakieś przyrzady.” „Jakaż to niedorzeczność.” „Nam się i tak w zaprzetyłym roku młyn spalił; przekupnie ryb przenocowali, i zdaje się ogień zapruszyli.” „Jakże bracie nie nocować nam przecież na dworze.” „Jak chcecie...” i poszedł stukając butami. (D. c. n.)

społeczeństwa: żebrakami, osobami niemającymi określonego zatrudnienia rycydywiantami kryminalnymi i kobietami wylewającymi się na prostytucję.

Wagon pod naftę. Niejaki Gray Warden w Filadelfji, pisze G. Polak, zbudował ośmiokolowy wagon do przewozu nafty. Jestto wielki kotłowiec z rezerwar cylindryczny z blachy żelaznej, który cały napełnia się naftą. W środku kotła mieści się kopuła nie wypełniana płynem, a to dla pozostawienia wolnego miejsca naftcie, która przy podniesionej temperaturze rozszerza swoją objętość. Mały otwór w tej kopule pozwala wolnego ujścia parom wywiązującym się z nafty. W czapce kopuły, jak równie u spodu jednego dna kotła, są wentyle do napełniania i wyprowadzania rezerwaru. Po wypuszczeniu nafty i oczyszczeniu parą wnętrza cylindra, mogą w nim być pomieszczone inne przedmioty, jako towar powrotny na transport przeznaczone. (G. H.)

W Krakowie płyną składki na tablicę pamiątkową na Wawelu, dla s. p. Aleksandra Przędzińskiego. (K. C.)

PREZCIE CZARNIE

W szeregu mnogich zasług XIX stulecia niepoślednie zajmuje miejsca dążność do stanowczego rozwiązania pytań żywotnych, których treść uważana niegdyś za mrzonki i abstrakcje, dziś przyobleka się w ciało bytu i rzeczywistości.

Jednym z takich pytań jest emancypacja kobiety. Wyraz emancypacja znaczy po naszymu zwolnienie, wyswobodzenie, przed kilku dziesiątkami lat, jeżeli zapłatał się w potoczną rozmowę, odnosił się bądź do niewolników murzynów, bądź do poddanych dziedzic, bądź wreszcie do kobiet wschodu, po dziś dzień jeszcze jeżdżących w bezwarunkowej zależności od mężczyzny, będącego nieograniczonym ich panem.

Nigdy jednak nie przychodziło na myśl naszym matkom i babkom podnieść sztandar rokoszu przeciw swym mężom, ojcom i braciom: dziś to dopiero skutkiem politycznych i społecznych kataklizmów starego i nowego świata, płec nosząca dotąd miano słabej, wcale nie słabo dobija się i szturmuje do pozyskania równouprawnienia, a nawet (jeżeliby się to tylko udało) przewagi! *Risum teneatis amici!*

Sa kobiety, pojmujące życie w poważniejszej stronie, które nie zapisały się jeszcze i nie zapiszą na pewno w tych anizonek szeregi, które z niedziami świata „walczą wytrwale, pracują szczerze, kochają stale,” i dla nich to właśnie podjąłem nie zbyt łatwe zadanie dorzucenia czegoś nowego do kwestji, która dzięki wrodzonemu talentowi tej słabej i pięknej połowy rodzaju ludzkiego do ustnej i piśmiennej szermierki, tylokrotnie i z tyłu stanowisk obrabiana, rozwijana i rozstrzygana była, a przecież do ostatecznego nie doprowadziła rezultatu: czy atoli osiągnę cel zamierzony, zależeć to będzie od pobłażania czytelników, na które zdaje się bezwzględnie.

Przy rozbiernianiu reform społecznych główną uwagę poświęcano dotychczas przedmiotom zostającym w związku z kapitałem lub pracą, temi zasadniczymi warunkami i podstawami pomyślności krajowej: nie zatem dziwnego, że przy tych rozbiornach stawiano na pierwszym planie siły podtrzymujące kapitał i pracę, to jest, ich reprezentanta: mężczyznę. O kobietach i należnych im prawach zapomniano zupełnie i dotąd prawie wszędzie w stosunkach prawnych i rodzinnych zachowuje się samorząd mężczyzny. Nie należy zatem dziwić się, że kobiety dążyły i dążą do wyzwolenia się z barbarzyńskich więzów. Jeżeli pojedyncze usiłowanie kobiet stawających w obronie swych praw, nie odniosły pożądanego skutku, to głównie dla tego, że apostołki emancypacji posunąwszy się za daleko w dziedzinie fantazji, zapomniały o rzeczywistości, lub też, czego nie raz bywały przykładami, nieaktowne znalezione się ich na trybunie lub w życiu praktycznym, obrażało uczucie wstydlivosti niewieściej i nie budziło zaufania. Dziś kwestja się zmieniła pod wpływem ducha czasu, emancypacja pozbywszy się dawnej swej rozśmieszającej szaty, nabrała poważnego znaczenia i uzyskała prawo bytu. Idzie tylko o to w jakim kierunku ma ona się objawić.

Czcigodna Klementyna z Tańskich Hoffmanowa wspominając o powołaniu kobiet, przeczuwała ich emancypację i szczególny nacisk położyła na małżeństwo i pracę.

Zastanówmy się nieco nad tą materją. Ciężkie życie nasze nie sprzyja wymaganiom idealnym, jakie sobie w młodości wytwarzamy czytaniem powieści i romansów. Zarobić na kawałek chleba, to rzecz ciężka i trudna, i nie jeden wyrzeknie się szczęścia w małżeństwie, nie posiadając funduszu potrzebnego na utworzenie domowego ogniska. Ztąd zatrważająca liczba osób nie połączonych węzłami małżeństwa (odczyty profesora Sybel).

Rozumniejszem by jednak było, gdyby młodzież zamiast zachowywania celibatu śród ciągłej a częściej i bezcelowej zabawy, powołała kobiety do wspólnej pracy w społeczeństwie, za pośrednictwem świętych związków rodzinnych. Przypatrzmy się klasie średniej, pracującej... ażaliż tam nie więcej małżeństw szczęśliwszych, zgodnych, wiernych i przykładowych?

Mojem zdaniem najniebezpieczniejszym wrogiem szczęścia domowego jest błędne pojmowanie celów życia towarzyskiego. Poświęcisz wiele drogiego czasu swojej toalecie, a więcej jeszcze obmyśleniu takowej, kobieta wychodzi z domu głównie dla uprzyjemnienia czasu dla blachych odwiedzin, dla poddania się krepującym więzom światowych konwenansów, a kto raz schwycony wirem życia przestrzegającego wymagania szyku, ten zginął bezpowrotnie, ten nie uporządkuje już nigdy swych godzin tak, ażeby rozrywki stanowiły tylko krótkie wytchnienie po trudach poważniejszego zajęcia; zabawa goni zabawę, a kiedy rano jąć się trzeba obowiązków, sen przymruża zmęczone powieki, pozostałe zaś wolne chwile dnia ledwie wystarczą na przyjmowanie wizyt dziękczynnych, oddawanie rewizyt i t. p. Przyjemności stają się utrudzeniem, a co gorzej pracą bezużyteczną, bezmyślną nie przynoszącą ani zadowolenia samemu sobie, ni korzyści społeczeństwu. Nie wynika ztąd aby kobieta jedynie igłą lub gotowaniem zajęta była — owszem błogosławiona niewiasta po wszystkie czasy, która w działalności swojej zachowuje uwielbienie dla wszystkiego co wzniosłe i piękne; ale niechże te piękne uczucia potrafi skojarzyć z zaspokojeniem twardego wymagań codziennego życia, niech mężowi pomocą nie zas przeszkoda będzie.

Zastanówmy się teraz nad położeniem kobiet, którym los odmówił pójścia za mąż; czyż nawet w razie gdyby ich przyszłość zapewniona była, mogą odpowiedzieć swemu przeznaczeniu? te, chociażby zajmowały się salonową robotką, odwiedzały koncerty, widowiska, znajomych, były pobożnymi, uczestniczyły w dobroczynnych zebraniach lub zapisywały się do rożancowego bractwa, życie ich będzie zawsze pozbawione głębszej treści. Wprawdzie znajdują się niektóre silniejsze, śmiało występujące do walki z życiem, przebojem zdobywające sobie niezależne stanowisko — ale te będą wyjątkami, a świat nie z nimi ma do czynienia, ale z większością słabo usposobionych kobiet w epoce od 25 do 30 lat życia. W tym wieku kobieta zawiedziona w nadziei wyjścia za mąż, dopiero przysposabia się do rozpoczęcia zawodu, gdy pozbawiona środków utrzymania mającego jej zapewnić niezależne stanowisko. Ale jakiegoż chwyci się zawodu, kiedy dotąd zaledwie droga artystyczna lub literacka były dla niej dostępne.

Nie każdej udzieliła natura talent lub zdolności pisarskie.

Cóż więc uczyni paniątka dobrze wychowana, której złote sny o szczęściu rozwiła rzeczywistość? Czyż dalej przepędzać będzie życie w bezczynności, owej wegetacji będącej udziałem wschodnich poniżonych kobiet haremu? Czy też podniesie się z upokorzenia i weźmie do pracy.....?

Alęz bo praca obraża zmysł estetyczny kobiet, ich przeznaczeniem upięknić, uszlachetnić podnosić prozaitczne życie — czyż można poniżyć się do pracy? Można i trzeba łaskawe panie, wielki czas z rozmarzonych główek usunąć przesady co do tego najważniejszego niemal życiowego zadania; wielki czas aby po amerykańsku zapatrywać się na pracę. Przedewszystkiem należy młodemu pokoleniu zarówno chłopcom i dziewczętom wpajać to przekonanie, że obowiązkiem wszystkich ludzi bogatych lub ubogich zapracować sobie na niezależne utrzymanie i w tem przekonaniu wychować dzieci, przysposobić do surowego spełnienia obowiązków, wytłomaczyć, że wynagrodzenie za przedsięwziętą pracę jest zaszczytem — żebractwo zaś choćby w najdelikatniejszej formie wstydem i poniżeniem i t. d.

Proszę mi wybaczyć, że stając w obronie uwarunkowanej emancypacji kobiecej — nie wypowiedziałem jeszcze jej znaczenia i odbiegłem od przed-

miotu, przy wzmiance o położeniu mężatek i panien — chciałem przez to uwydatnić okoliczność, że jeśli kobiety pokrzywdzone w swych prawach, dopominają się emancypacji — to nie zupełna w tem wina mężczyzn. Emancypacja istnieje i istnieje będzie w zakresie pracy, z pod której dotąd wyłamywały się kobiety, przez co życie ich upływało bądź w nagannem próżniactwie, zasłużonem poniekąd upokorzenia, bądź w najniższym upadku.

(Dokończenie nastąpi.)

Przegląd polityczny.

Dzienniki berlińskie zwracają uwagę, że ostatnia mowa trónowa niezbyt silny nacisk kładła na usposobienie pokojowe Europy. „Gaz. Spenera” tak to usprawiedliwia: „Zaznaczenie pokojowych usposobień wszystkich rządów i ludów, które autor mowy mógł mieć na myśli, zostało cofnięte. Podobne twierdzenie nie wypowiadałoby zbyt wierne usposobienie, z jakimi nasi sąsiedzi z tamtej strony Wogezów patrzą za nowo wyciągniętą granicę. Mowa trónowa oświadcza, że pewną rekojmie pokoju znajdujemy w sile Niemiec w państwo zjednoczonych etc. I tak jest w istocie. Jeżeli pan Thiers zechce w niej przeczytać odpowiedź na swe ostatnie przechwałki, to ją znajdzie tej treści, że jesteśmy zawsze gotowi dać mu w potrzebie po palcach”

Zdaje się, że p. Thiers i bez mowy trónowej pruskiej doskonale to rozumie, i to nietylko on, ale nawet co jest trudniejsza cała prassa francuzka. Ztąd owe uroczyste żarczenia pokojowych usposobień ze strony prezydenta Rzeczypospolitej, ztąd milczenie dzienników francuzkich o wszelkiej myśli odwetu, który jeszcze przed trzema lub czterema miesiącami tak wiele miejsca w ich szpaltach zajmował. Francuzi nareszcie zrozumieli, że groźby bez sily tylko ubliżają, wstrzymują się więc od groźb, a starają się nabyć sily. Wstrzymują się od tych groźb tak dalece, że dziś w nader drażliwej a bolesnej dla nich nowej kwestji nader skromnie przemawiają. Chodzi tu o sprawę wyboru narodowości przez Alzacczyków do Niemiec przyłączonych.

W Paryżu w tej chwili cisza, przerywana tylko pogłoskami o knowaniach bonapartystowskich, któtniami dzienników liberalnych z ultramontańskiem, oraz szyderstwami pierwszych z komisji nieustającej zgrómadzenia wersalskiego, naradzającej się nad tem, czy p. Thiers nie popełnił przeciwkonstytucyjnej zbrodni, jedząc obiad w pałacu Elyseów w Paryżu i przyjmując tam gości. Na szczęście znalazło się kilku ludzi rozsądniejszych w komisji, którzy ją wstrzymali od niedorzeczności. Zauważono też, że na ostatniem przyjęciu u p. Thiersa w Elyseów, na 500 osób prawie nie widziano jednego członka monarchicznej większości izby. Za to lewa strona republikańska była silnie reprezentowana.

Rzym, 10 kwietnia. Wedle „Journal de Rome” hr. d'Harcourt miał oświadczyć, iż nie myśli wracać do Rzymu. „Gazetta di Roma” mówi: Żądaniu komisji śledczej, aby dozwolono wstępu do Watykanu urzędnikowi przez nią wydelegowanemu dla przestuchania rannych żandarmów papieżkich, odmówiono.

Trau (w Dalmacji) 10 kwietnia. W niektórych wsiach panuje straszny głód. Już na początku b. m. zmarło 4-ch ludzi literalnie dla braku żywności.

Wiedeń, 11 kwietnia. Większa część dzisiejszych dzienników porannych stwierdza, iż rzeczona wczoraj pogłoski o mniemanych niepokojących wiadomościach politycznych z Petersburga, są całkiem bezzasadne. Według „N. Fremdenblatt”, który na właściwym miejscu zasięgał informacji, w tutejszem ministerjum spraw zagranicznych nie otrzymano żadnego doniesienia mogącego coś podobnego zapowiadać. (G. P.)

Telegramy.

Berlin, 12 kwietnia. Układ o kolej żelazną z Luksemburgiem stanowi, że Luksemburg pozostaje w związku celnym.

London, 12 kwietnia. Według doniesienia dzienników we wtorek następuje emissa newej pożyczki rosyjskiej z 15 mil. funt. ster.

